

Çetin Öner

Bana Gelen Mektuplar

Erdal Öz

Erdal Öz, daha yüzünü görmeden tanıdığım biriydi. Rahmetli Zeki Ağabeyim onun “Odalarda” kitabını taa 1950’li yıllarda okumuş ve çok sevmiştir. Sürekli ondan söz ediyor, övgüler yağdırıyordu öykülerine.

Ben o zamanlar *Kan Kalesi Cengi*, *Kerem ile Aslı*, *Tahir ile Zöhre* aşamasındaydım. Taş bas-kı o kitapların kapak resimlerine dalar giderdim. Ardından *Nat Pinkerton*, derken *Pekos Bill* geldi, çizgi romanlara dadandım.

Yıllar sonra onu Ankara’daki “Sergi Kitabevi”nde tanıdım. Ben tiyatrocuydum, o kitapçıydı. Sıkı arkadaş olduk. Piknik’te votkallı biralar, sosisli sandviçlerle o tanıştırdı beni. Güzel günler yaşadık 60’lı yıllarda.

Derken askeri darbeler dönemi başladı, keyfimiz kaçtı. O tutuklandı, ben asker oldum. Askerlikten sonra daha da pekişti arkadaşlığımız; dost olduk. Yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi. Daha çok da onun evinde. O İstanbul’a taşındı. Sürekli mektuplaştık. Ardından bir askeri darbe daha; ben işsiz kaldım. Dağıldım. Beni hep toparlamaya çalıştı. Beni yazarlığa yönlendiren ilk insan oldu yaşamımda. İlk öyküm onun aracılığı ile “Yeni-a” dergisinde yayımlandı. Ardından ilk kitabım *Gülibik*’i de o bastı.

Çok korudu kolladı beni, her anlamda. Çok emeği geçti bana. Hakkını ödeyemem. Öde-meye kalksam da hesabı önce o öder her yerde. Evim evi, evi evimdir benim. Çok eğleniriz birlikte olunca.

Çok keyifli mektuplar yazdık yıllarca birbirimize. Çoğunu yitirdim onun yazdıklarının. Ama o, benim tüm mektuplarımı saklar arşivinde, bilirim.

Onu çok severim, çok üzerim, çok kırarım arada bir. Bıyıkaltından gülümseyerek başışlar beni. Aşırılıklarımı törpüler, kızgınlıklarımı yatıştırır:

“Ulan! Hayatında sana küsmeyi sağlayamadığın tek kişi benim” der. Haklıdır. Ben de artık küsmüyorum kızdıklarına.

Alın işte! Sıradan bir mektubu daha bu. “Yazar olacak adam, mektubundan belli olur” derler. Elhak! Doğrudur.

Yaşadıklarının, yazdıklarının çoğuna bire bir tanık oldum onun. O ise benim tanıklığımsı iskaladı. *Mendilimde Kuş Sesleri*'nde. Ben de *Mendilimde Akbaba Çılgınlıkları* kitabımda onun yazdığı olayları kendi açımdan yazmazsam namerdim.

O, benim sırdaşım, yoldaşım, en sıkı arkadaşımıdır. Tanışı ve çağdaşı olmaktan onur duyuyorum. Aramızdaki yirmi yaş farkına rağmen, ona bir gün bile ne ağabey ne de amca dedim. Bu kıyağımı da unutmam!

26 Mayıs 1975/İstanbul

Sevgili Çetin,

Şu anda sana bir işim düştü: Kafa kâğıdımı gönderiyorum. Eski Amerikan Büyükelçiliği'nin arkasındaki yolda Çankaya Askerlik Şubesi olacak. Yedek subaylık yoklamamı yaptıracaksın. Bir damga vuracaklar, hepsi o kadar.

Sabah sabah yollara düştüm. Sonunda, Üsküdar-Kadıköy arasında, Zeynep Kâmil Hastanesi'nin arkasında bir Askerlik Şubesi buldum. İşimi yaptıramadım.

“Bir fotoğraf, bir ikâmet belgesi, bir nüfus kâğıdı sureti, bir dilekçe” diye başladılar.

Sonra, aşağı katlarda, yerleri silen üç fukara erin başında, elleri arkasında bağırarak bir omzu kalabalık “Başkan” buldum. Durumu ona da anlatmak istedim:

“Bir kere bana ‘Başkanım!’ diyeceksin” dedi.

İpler de o zaman koştular işte.

“Siz benim nereden başkanım oluyorsunuz ki?” dedim. “Siz bu şubenin başkanısınız” falan dedim. Çektim geldim.

Nasıl yoğun bir sis vardı. Gemiler iskelelere yapışmış bekliyorlardı. Yanlarında “Güney Sanyii” yazan Laz takalarından birine üst üste doluşup yoğun sisin içine daldık. Yarım saat sonra kendimizi Sarayburnu önlerinde bulduk. Şimdi saat 11.00. Yeni geldim. Sana bu mektubu yazıyorum.

Askerlik işim olmasa da sana mektup yazacaktım.

Dün gece saat 02.00'de, senin Gülibik'e şöyle bir göz atmak istedim. Eve götürmüştüm. İlet oldum sana. 03.00'te yatmam bir yana, kıskandım seni be çocuk. Bütün gece “Gülibik”le birlikteydim. Saat altıda kalktım. Çayı koydum. “Gülibik”i bir kez daha okudum. Noktalamasında değişiklikler yaptım. Bir iki yerini de kendimce düzelttim. Sen de olsan, sen de düzeltirdin onları. Seni bildiğim için düzelttim. Saat yedide Ülkü kalktı. Ona “Gülibik”i anlattım

sabah sabah. İçinden bölümler anlattım. Maymunlar bölümüyle, kitabı açıp Avustralya'nın bitki örtüsünü öğrenme bölümünü.

Yahu Reis, ortaya olağanüstü güzellikte bir öykü çıkmış. Olacak şey değil! Daha bizde bu incelikte, bu tatta, kimse bir çocuk kitabı yazamamıştır, diyorum. Behrengi'den de çok sevdim seni. Bizdensin bir kere.

Dokunmak istediğim bir yer var: Alishir'le çocuğun yumurta-civciv tartışması. Alishir hem sözü uzatıyor, hem de kayısı-söğüt benzetmesini biraz kapalı geçiyor. Sonra, aynı bölümde "Horoz'un yumurtaya dönüşmemesi" biçiminde versen sorunu, daha somut olur, "Dönüşmek" sözcüğüyle yani.

Eşsiz güzellikte bir kitap yapacağım sana.

Ülkü hemen sordu:

"Çetin'in eline ne geçecek?" dedi. "İyi bir para versen de iyi bir tatil yapsalar" dedi.

İyi mi?

Ne dersin? Kıbrıs'a gitmeyi düşünmez misin tatil için?

Biz düşünüyoruz.

Gülibik'in babasını sevgiyle kucaklarım.

Senin yerinde olsam, baba olunca oğlanın adını Gülibik koyardım.

"Uzunçorap"ı aldın mı? Neler yapıyorsun? Orhan Peker ne dedi mektuba?

Erdal

İşte böyle bitiyor mektubu Erdal'ın.

Ne kadar şanslı bir adamım değil mi? Aziz Nesin, o koskoca adam benim yazdığım bir çocuk kitabını alıp okuyor. Bana yazarlığın inceliklerini anlatıyor. Erdal Öz denen Tatar Prensi ise eline kalemi alıp aykırı bulduğu yerleri, yanlışlıklarımı düzeltiyor. Beni ve kitabı öve öve göklere çıkartıyor. Utanıyorum valla!

Sakın bu ikisi anlaşıp birlikte düzeltmiş olmasınlar o acemi işi öykümü. Olur mu, olur. Erdal'a kızsam: "Valla Aziz Abi istedi" der. Aziz Abiye kızmak ne haddime!

Ama kızdığım iki kişi var. Biri yeryüzünde, biri yerin altında. İlki, kendi kitabımdan senaryosunu yazdığım TRT/NDR ortak yapımı *Gülibik* filmini denetleyen bir TRT sansürcüsü. Öteki ise gerici bir gazetenin köşe yazarı, sevimsiz ve sevgisiz, yaşlı başlı biriydi. 12 Eylül darbesine beş kala, ilki bir raporla, ikincisi ise yazdığı bir yazıyla beni işimden aşımından ettiler. Kitap toplatıldı, TRT'den atıldım, yargılandım, on yıl sonra aklandım.

Ama bu iki kişiyi yaşadığım sürece lanetle anacağım.

"Ölülerinizi hayırla anınız!" der bir Arap atasözü, ben ölen muhbiri de hayırla anmayacağım. Ama TRT'de çalışan muhbirin yazdığı ihbar raporunu gelecek sayıda kamuoyuna açıklayacağım. *Gülibik* filmi bugüne dek en az yirmi Avrupa ülkesinde, ABD'de bile gösterilip beş

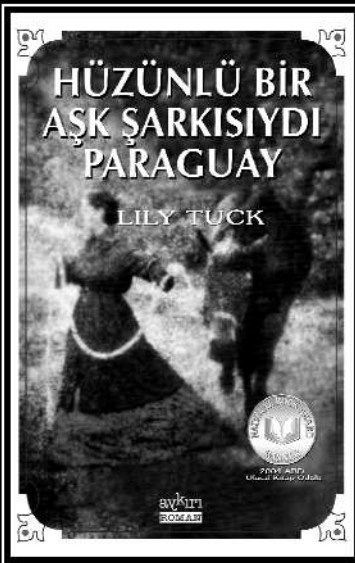
ülkede ödüllendirildiği halde, şu anda gösterimi hâlâ yasak olan tek yapımdır Türkiye'de. Baş sorumlusu ise, şu anda TRT Denetim Dairesi Başkanlığı yapan resmi görevlidir. Ne var ki kitap onların suçlamalarına karşın önce Almancaya, ardından Flamanca, en son olarak da İngilizceye çevrilmiştir. Ve *Gülibik* 1978'den beri Almanca konuşulan tüm ülkelerde "Yardımcı Okuma Kitabı" olarak işlenmektedir. Almanya'da yedinci basımı yapılmıştır. Ayrıca, tiyatroya uyarlanıp sahnelenmiş ve TC Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca çift dilde (Türkçe/Almanca) prestij kitabı olarak basılmıştır. Türkiye'de okuma kitaplarına alınmıştır.

Kitabın bu başarısı, salt benim çabalarımla olmamıştır. *Gülibik*'i yazmam için yüreklendiren Erdal Öz başta olmak üzere, eleştirileriyle beni yönlendiren ustam Aziz Nesin'in ve kitabı resimleyen sevgili ağabeyim Orhan Peker'le, sevgili dostum, çevirmenim Cornelius Bischoff'un katkılarını, yaşadığım sürece yüreğimde bir bergüzar gibi taşıyacağım.

Ne var ki *Gülibik* filmi ülkemde gösterime sunulmadıkça da "sansürsüz ve yasaksız bir Türkiye" özlemim hiç dinmeyecektir. Başta Kültür ve Turizm Bakanlığı olmak üzere, tüm sanat ve kültür kurumlarını, yazar örgütlerini, Uluslararası P.E.N.'i, TYS'yi, Türkiye Edebiyatçılar Derneği'ni, Edebiyatçılar Birliği'ni bu çağdışı ayıbı temizlemeye çağırıyorum. Bunu da salt kendim için istiyorsam namerdim!

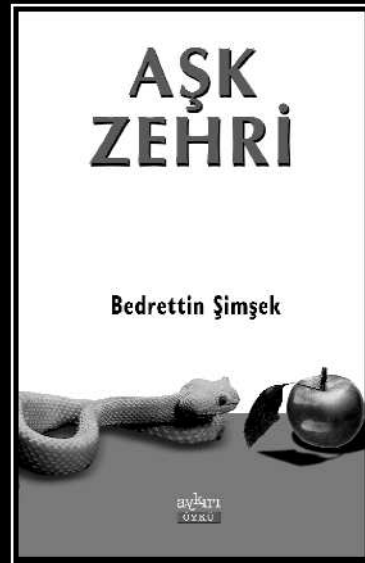
aykırı YAYINCILIK

Mayıs Kitapları

2004 ABD
ULUSAL KİTAP ÖDÜLÜ

**PARAGUAY'DA
AŞK,
SAVAŞ
VE
POLİTİKA**

**ZAMAN
VARSA,
SONSUZLUK
NEDİR?**

İnternette Sipariş: www.aykiri.net (%30 indirim)
e-mail: aykiri@aykiri.net

Tel : 0216 449 98 05
Faks: 0216 348 00 69
Dağıtım Tel: 0212 513 81 57